

دایرةالمعارف

تکنیک‌های انیمیتین

نویسنده: ریچارد تیلور

Richard Taylor

مترجم: مهیار جعفرزاده

مرکز مطالعات و تولیدات فیلم انیمیشن حوزه هنری

ریچارد تیلور

مترجم: مهیار جعفرزاده

چاپ، صحافی و استوگرافی: شرکت است (سهامی عام)
چاپ اول: ۱۳۸۹

شمارگان: ۳۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۰۶-۹۵۳-۵

قیمت: ۴۹۰۰ تومان

نقل و چاپ نوشته‌ها مشروط به اجازه‌ی رسمی از ناشر است.

سرشناسه تیلور، ریچارد

Taylor, Richard

عنوان و نام پدیدآور: دایره‌المعارف تکنیک‌های انیمیشن / نویسنده

ریچارد تیلور / مترجم: مهیار جعفرزاده / برای [مرکز مطالعات و تولیدات

فیلم انیمیشن حوزه هنری، اسلام‌شهر، تهران، ۱۳۸۹]

مشخصات نشر: تهران: شرکت انتشارات سور و مینر، ۱۳۸۹

شماره ثبت: ۱۹۶۴ - سور و مینر

ISBN: 978 - 964 - 506 - 953 - 5

وضعیت فهرست نویسی: دنیا

بنا داشت عنوان اصلی

Encyclopedia of animation techniques , 1996

موضوع: مخرک‌سازی - دایره‌المعارفها

شماره فهرسته: جعفرزاده، مهیار، ۱۳۸۹ -

رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۹ : ۵۰۶ : ۹۷۸ TR

رده‌بندی دهومی: ۷۷۸/۵۳۴۷

شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۸۱۸۸۰

پیش‌سخن

تبارشناسی فترت در تاریخ تالیف‌گری ایرانیان، هر چند در حوصله‌ی مقدمه‌ی مختصر یک کتاب فنی انیمیشن نیست، با این همه، اگر مورد دقت قرار بگیرد، نشان خواهد داد که چرا ایرانیان که روزگاری از سرآمدان علم و تحقیق و تألیف بودند، دست کم در دو سده گذشته، در عرصات علم و هنر، اثری را که صاحب تأثیر باشد به جهان بشری نیفزوده‌اند و چه شد که در مقابل این کم‌کاری و کم‌گذاری تاریخی - که با آن سابقه پرشکوه هیچ نسبتی ندارد - خیل ترجمه‌ها به مملکت ورود یافت و شکوفایی ترجمه در ایران را، همچون زوال تألیف ایرانی، به میحی مهم تبدیل کرد.

بخش مطالعاتی مرکز مطالعات و تولیدات انیمیشن حوزه هنری، با وقوف بر این پیشامد و پیرو این دیدگاه که «مطالعه و تحقیق لازمه تولید است» و «برای تألیف ترجمه می‌کنیم»، در تلاش است که خلاف خوی هنر ایرانی، که عادت به ثبت تجربه و ضبط روش ندارد، با گرت‌برداری عالمانه از روی دست نویسندگان و محققان آشنا و ناآشنا، روشی برای ثبت تجربیات وطنی در این حوزه از هنر صنعت بیابد. شک نیست که آثار مرجع انیمیشن سال‌ها از این پیش‌تر می‌باید به فارسی برمی‌گشتند، با این همه، تلاش شده است تا با سفارش نسخه‌های به‌روز منابع مکتوب این حوزه به صاحبان فن و انتشار ترجمه‌های گویا و فنی این آثار، راهی که جهان دور و نزدیک پشت سر گذاشته، برای شتاب دادن به تألیفات و تولیدات هنرمندان ایرانی هموار شود.

هم از این رو، کتاب‌های مرجع و کاربردی این حوزه - که روزا روز توسط دوستان ایرانی ما در خارج از مملکت رصد می‌شوند - تا زمانی که حرکت فرخنده تألیف کتاب‌های تخصصی و عمومی انیمیشن به قلم ایرانیان آغاز شود، مرتباً ترجمه و در معرض مخاطبان قرار خواهند گرفت، تا بلکه این خانه را چراغ همین خانه روشن کند، نه نور موقت و پرمنت همسایه.

نیز باید گفت؛ آثاری که از سوی این مرکز در اختیار خوانندگان قرار می‌گیرد، نتیجه انتخاب و پیشنهادهای کارشناسان همیار و همکار ما در ایران و خارج از ایران است و بسته به نیاز جامعه انیمیشن، هر بار یکی از آن‌ها منتشر خواهد شد.

بعونک یا لطیف

سید مسعود صفوی

مدیر مرکز مطالعات و تولیدات انیمیشن حوزه هنری

پیش نوشتار

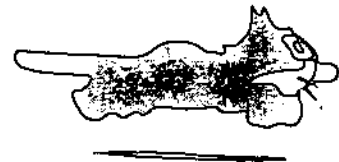
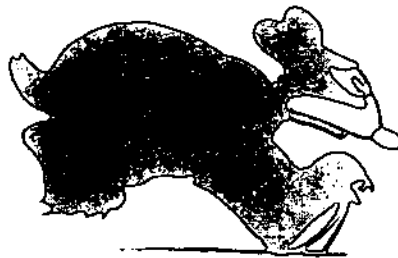
بیش از پنجاه سال از تولید اولین اثر انیمیشن در ایران می‌گذرد. اگر چه طی مدت سپری شده در اغلب تولیدات داخلی از تکنیک‌های دوبعدی و انیمیشن عروسکی استفاده شده است؛ اما سال‌های اخیر مصادف با گسترش کمی و کیفی در تولیدات سه بعدی بوده است. علاوه بر این به جرات می‌توان گفت که تنوع تکنیک‌های مورد استفاده در انیمیشن کشورمان، حتی از سایر کشورهای موفق و پیش‌رو در این هنر صنعت بیشتر است. بنابراین نیاز به شناخت تکنیک‌های مختلف انیمیشن، اصطلاحات مربوطه، مراحل تولید در هر کدام از روش‌ها و... جزو نیازهای ضروری هنرمندان کشورمان است.

روش‌های مختلف، دارای اشتراک در برخی از مراحل تولیداند با این وجود، کتاب حاضر طی تقسیم‌بندی و اشاره‌های هوشمندانه توانسته است، دانش نویسنده را به خوبی منتقل نماید.

پرداخت هوشمندانه و کامل به حرکت و اهمیت آن در انیمیشن نیز از نگاه نگارنده دور نمانده است و اهمیت آن در کتاب حاضر به خوبی مشهود است. در بخش دیگری از کتاب، ژانر (گونه)‌های مختلف در انیمیشن مورد بررسی قرار گرفته است؛ اگر چه ژانر زیر مجموعه‌ی تکنیک به حساب نمی‌آید و نگرشی موضوعی دارد؛ اما اهمیت پرداخت به این بخش از آن جهت قابل توجه است که متأسفانه هنوز در بسیاری از منابع سینمایی، انیمیشن به عنوان یکی از ژانرهای سینما مطرح می‌شود و تقسیم‌بندی این کتاب و شرح و بسط گونه‌ها، علاوه بر تاکید بر نادرستی این گمان، حق مطلب را ادا کرده است. دایرة المعارف تکنیک‌های انیمیشن می‌تواند مرجع قابل اعتنایی برای هنرمندان تازه کار انیمیشن و حتی برای آن‌ها که در این زمینه شناخت و تجربه‌ی کافی دارند، باشد. استفاده از این کتاب به هنرجویان، دانشجویان و علاقه‌مندان به انیمیشن نیز توصیه می‌شود.

در پایان مساعدت فعالان مرکز مطالعات و تولیدات فیلم انیمیشن حوزه هنری و مدیریت محترم مرکز «سید مسعود صفوی» را ارج نهاده و همت دست‌اندرکاران انتشارات سوره مهر قابل تقدیر است.

امیر مسعود علمداری

مقدمه

انیمیشن معمولاً به صورت ایجاد تصور حرکت با پشت هم قرار دادن تعدادی تصویر ثابت تعریف می‌شود. پیش از توضیح تکنیک‌های انیمیشن، مهم است که تأکید کنیم کیفیت یک نما بسیار مهم‌تر از کیفیت تصاویر است. این امکان وجود دارد تا فیلم بدی را به کمک نقاشی‌ها یا مدل‌های زیبا بسازیم، اما هنر انیمیشن در اکشن آن است.

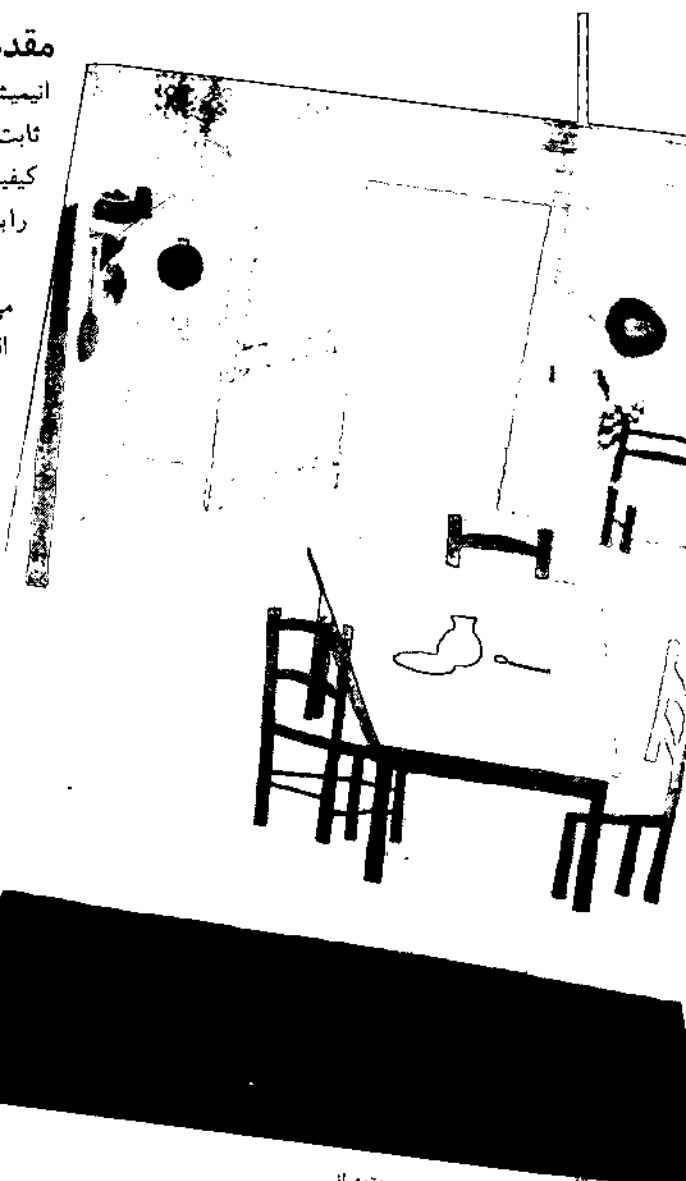
انیمیشن، از تصاویر و اکشن مربوط به آن تشکیل شده است. درباره اتفاقاتی که می‌خواهید به نمایش بگذارید، فکر کنید؛ سپس وسیله‌ای برای بیان آن پیدا نمایید. البته، هر دیدگاه خالق منتهی به شکل تصاویری می‌شود که وی برای نشان دادن حرکت استفاده می‌کند. اما این تداوم اتفاقات است که برای القای بیننده، از اهمیت بالاتری برخوردار است. طبیعت تصویر، وسیله‌ای است که برای القای موضوع به کار می‌رود.

انیمیشن، حرکت دادن نقاشی‌ها نیست بلکه در اساس، به تصویر کشیدن حرکت است. سال‌ها پیش، «نورمن مک لارن» در کتاب‌اش در فرآیند خلاقانه (تصحیح شده توسط «دونالد مک ویلیام»، مؤسسه ملی فیلم کانادا) نوشت: «ماهیت حرکت بسیار مهم‌تر از چیزی است که حرکت می‌کند. با این وجود، چیزی که حرکت می‌کند نیز مهم است، مهم‌ترین کار، حرکت است... کاری که یک انیماتور روی هر فریم فیلم‌اش انجام می‌دهد به اهمیت کاری که شخصیت‌اش در بین هر فریم انجام می‌دهد، نیست.»

پس از خواندن جملات بالا، متوجه شده‌اید که بلافاصله پرداختن به تکنیک‌های انیمیشن چندان فایده‌ای ندارد. می‌توان از تصاویر ثابت برای القای یک تصور استفاده کرد و «آن چه در آن بین اتفاق می‌افتد» را با چندین جمله کوتاه، توضیح داد.

برخلاف بیشتر تکنیک‌های هنری و ساخت صنایع دستی، هیچ تکنیک انیمیشنی، به طور کامل یک انیمیشن کامل را نمی‌سازد. هر یک، بخشی از یک فیلم کامل هستند. ساختار داستان، کشیدن استوری بورد، طراحی، تکنیک‌های طراحی مختلف، ساخت مدل‌ها و تدوین تماماً تکنیک‌های قابل‌اعتنایی هستند که در بیشتر تولیدات حرفه‌ای، توسط افرادی که در آن حرفه تبحر دارند، انجام می‌شود. درک و به کار بردن هم‌زمان این تکنیک‌ها بر عهده کارگردان است. هیچ راهی برای توضیح تکنیک کارگردانی وجود ندارد، با این وجود می‌توان به برخی ابزارهایی که در کارگردانی استفاده می‌شود، اشاره کرد. ساخت یک فیلم انیمیشن، نیازمند حجم زیادی کار و فرآیند تکنیکی پیچیده است. به همین خاطر، تولید انیمیشن، تحت تأثیر روش‌های صنعتی تولید قرار گرفتند و این سرآغاز جدا شدن هنرهایی است که در ساخت انیمیشن استفاده می‌شود.

با این وجود من، شخصاً اعتقاد دارم که بهترین انیمیشن، انیمیشنی است که توسط یک تیم یک‌دل و هم‌زبان تولید می‌شود، اما یک فرد یا یک گروه کوچک نیز می‌تواند یک فیلم کامل را خلق نماید. تا آن جایی که امکان داشته است، در این کتاب روی تکنیک‌های مناسب برای افرادی که از منابع ساخت کم‌تری برخوردارند، تأکید شده است.

▲ غرب و سودا، «برونو بوزتو»، از دهه‌ی نوزدهم تا ۱۹۶۰، جایی که ناتورالیسم دقیق دهه‌های ۲۰ و ۴۰، جای خود را به شیوه‌های نوینی داد که از UPA آغاز شد. این شیوه‌ها معمولاً متأثر از نقاشی‌های قرن بیستم بودند. این فیلم‌های خلاقانه، ناقد تنیدی بر رفتار انسان‌ها بودند. این فیلم اروپایی است. اروپاییان در شیوه‌های تجربی، همیشه پیش قدم بوده‌اند.

